

DOMOLJUB

Glasilo Jugoslovanske Kmetijske Zveze
z mesečno prilogo „Občinska uprava“.

Izhaja vsako sredo ob 5. uri zjutraj. — Cena mu je 10 Din. na leto.
Za inozemstvo 20 Din.
Posamezne številke se prodajajo po 50 par.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica — Naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeva ulica.

Ustvarimo si fronto.

Izželi in izmozgali so nas docela. Kar se da iz nas izvleči, so izvlekli in izvlečejo vsako mrvico sproti. Politično so nam zadržali vrat, da niti dihati ne moremo. Slovensko ljudstvo je postalo brezpraven berač, gospodarski in političen hlapec kapitalističnega in koruptnega Belgrada, ki zida letos 4000 stavb, med njimi mnogo razkošnih palač — na račun izmozganih sužnjev. Na misel nam hodi zgodba o egiptovskem Faraonu, ki so mu Izraelci zidali ogromne piramide.

Belgrad pa ni zadovoljen samo z gospodarskim in političnim hlapčevstvom. Hoče iti do dna. Treba je tudi zasušiti naše mišljenje, našo dušo, ki naj propade tako, da bo za vsako ceno vedno naprodaj. Treba je zato iztrebiti iz nas vero, ki je najmočnejša opora močnih in neustrašenih, duš, treba nas je odtrgati od Cerkve, ki vzgaja nezlomljive značaje.

In to delo vrši Belgrad z vso silo in z velikim pritiskom.

Za orodje mu služi brezverska vzgoja v šoli. Najeli in plačali so slovenskega svobodomiselnega učitelja, da polagoma in po načrtu uvaja v šole vzgojo brez Boga, in brez Kristusovih nauk. Svobodomiselnost učiteljstvo z vso vnetostjo plačanega janičarja vrši to nalogo in tekmuje med seboj, kdo bo preje in bolj ustregel prostozidarski loži v Belgradu.

Drugo orodje za duševno usužnjevanje slovenskega ljudstva je sokolstvo, ki ga vlada bogato plačuje in usiljuje v armado in šole. Na Slovenskem je ni javne organizacije, ki bi v splošnem tako strupeno sovražila krščanstvo, kot je sokolstvo. Zakaj zavedno in praktično krščanstvo je začetek svobode in konec suženjstva. Odtod ta zagrizenost proti veri in Cerkvi v vodilnih sokolskih vrstah, odkoder se polagoma, previdno, prikrito in neprikrito preliva v celo organizacijo. O, Belgrad dobro ve, zakaj z milijoni podpira sokolstvo.

Tretje orodje je tisk, ki se kot strupeni plini širi po celi državi in zastruplja. Kakor po bolniških žličkah vlija v duše suženjskega duha, sovraštvo do Cerkve in vere, pravno izprijenost. In vse te liste

vlada podpira, bogato plačuje z našim lastnim denarjem.

Vse temne sile so na delu, da se slovenstvo tudi duševno usužnji in ubije.

Proti tem naklepom je treba velike duševne mobilizacije. Zavest o življenjski potrebi verske vzgoje in verske šole, o potrebi močne mladinske organizacije in čim bolj razširjenega katoliškega tiska mora čimbolj prekvasiti ves narod. Lanski katoliški shodi so v tem oziru veliko storili, močno razgibali ljudske množice ter poglobili njihovo zavest. Verska šola, mladinska orlovska organizacija, katoliški tisk — to so tri besede, tri velike dolžnosti, katerim se ne more odtegniti noben Slovenec, ki mu je verska zavest in pošteno življenje našega ljudstva resnično pri srcu. Kadar bo ta trojna dolžnost globoko zapisana v srcu slehernega katoliškega Slovenca, takrat bo ustvarjena zmagovita fronta ne samo proti duševnemu, temveč tudi proti gospodarskemu in političnemu hlapčevstvu.

Zato tudi letos pozivamo ljudstvo: prirejte po Sloveniji katoliške shode s trojnim klicem: verska šola, mladinska organizacija, katoliški tisk! Skličejo naj se predvsem katoliški shodi tam, kjer jih lansko leto ni bilo.

Zapomnimo pa si: ne bomo imeli toliko pravic, kolikor nam jih gre, temveč toliko, kolikor si jih bomo priborili.

Vojni minister z lažjo dokazuje.

Naši poslanci z vso silo nadaljujejo orjaški boj za človeško postopanje z našimi fanti v armadi. V tem oziru so — kakor nam pišejo fantje — že veliko dosegli, toda še vedno se godijo v nekaterih garnizijah prečudne stvari. Poslanec Brodar je bral ostre levite vojnemu ministru, ki je nato zagovarjal nekega slovenskega častnika, da je zato kaznoval vojaka, ker je čital »Domoljuba«, kateri da je pisal, da je armada — gnoj. To seveda ni res in je bil vojni minister naravnost nalagan od podrejenih vojaških oblasti. Nadalje je rekel vojni minister, da ni res, kar naši poslanci pripovedujejo o slabem ravnanju s

slovenskimi vojaki in da on ne trpi, da bi se tako govorilo o vojski. Na to izjavo so naši poslanci povzročili tak vihar v zbornici, da je minister moral prenehati govoriti in je predsednik sejo prekinil.

Ko se je seja zopet pričela, je vojnega ministra ostro napadel srbski poslanec Ivančič, češ, da poslanci govorijo v zbornici tako, kakor jim dolžnost nalaga in ne bodo vojnega ministra vprašali, ali to trpi ali ne. Vojnega ministra je nato tudi napadel socialist Brkić, kateremu so novosadski oficirji zagrozili s smrtjo, ker se je potegnil za vojake v Novem Sadu. Rekel je: če z nami poslanci oficirji tako postopajo, kako postopajo šele z vojaki.

Koncem debate so bili vladni poslanci čisto poparjeni in vojni minister je že znal precej uljudno govoriti.

Samostojneži so seveda krepko stali na vladni strani in niti enemu ni prišlo na misel, da bi branil naše fante.

Naravnost vnebovpijoče je obnašanje vojnega ministra in vladnih strank v vojaških zadevah. Vrabci na strehah čivkajo, kako se našim fantom godi v južnih garnizijah. Strgani, bosi, lačni, bolni ušivci preživljajo v marsikateri garniziji življenje, ki bi ga za par dni privoščili vojnemu ministru ali samostojnim poslanecem.

Vojakom se s tem ubija slednji čut dolžnosti do države in ni ga nevarnejšega hujskanja zoper vojsko kakor tako ravnanje z vojaki, in ni je uspešnejše agitacije proti državi kot je taka vojna uprava. Če pa »Domoljub« to pribije, opozarja vojaško upravo na to ter se potegne za fante in — za državo, potem je protidržaven in nemoralen, zato prepovedan, naši poslanci pa bi niti v parlamentu ne smeli o tem besedice ziniti, češ da s tem ponižujejo ugled vojske. Kdo ga bolj ponižuje kot vojaška uprava sama s takim ravnanjem.

»Domoljub« pa bo brezobzirno vodil ta boj naprej. Fantje morajo priti do svojih pravic, armada pa do ugleda, ki ga potrebuje.

Poročni dar kralju.

Katoliški Slovenci smo republikanci in smo monarhisti. Toda naj bomo to ali ono, po naukih katoliške vere priznavamo

In spoštujemo najvišjo posvetno oblast, ker oblast mora biti v družbi. S tem pa se noben državljan ne odreče pravici, da ne bi postavnim potom delal za uvedbo drugačne blasti, ki se mu zdi po vesti in za te ali one razmere najboljša.

Med nami je sedaj najvišja posvetna oblast kralj, zato ga priznavamo, smo mu pokorni in ga spoštujemo. Odklanjamo pa vsako klečeplazstvo, ker s tem ponižujemo sebe in žalimo kralja. Mi pa kralja spoštujemo, zato ga ne moremo žaliti.

Kadar se družinski gospodar ženi, tedaj se družinski člani vesele, dan svatbe jim je praznik in prinašajo mu darila.

Gospodar naše državne družine se ženi, zato je dan njegove svatbe za nas praznik in spodobi se, da mu prinesemo daril.

Toda kakšnih?

Slovenci premišlujejo in si izmišlujejo. Nekje mu bodo dali s srebrom okovano vprego, drugod najboljše vinske pridelke v lepih sodih, zopet drugod bodoči kraljici lepo slovensko narodno nošo itd.

Mi pa pravimo: kralj je bogat, ima 96 milijonov kron plače na leto, zida se

mu velika palača, kupujejo se mu lepe vile itd. Gotovo bi bil kralj naših darov vesel, toda potrebuje jih ne.

Kralj je bogat, Slovenci pa smo revni, mnogo, mnogo revežev je med nami, osirotelih otročičev, gladujočih mater.

Ali ne bi ravnali po kraljevih željah, obenem pa bi zadostili zapovedi krščanske ljubezni do bližnjega, če bi naši največji revčki, osirotei, dušno in telesno zapušteni otročiči uživali dobrote kraljeve svatbe.

Pustimo srebrne vprege, pustimo vinske sodčke in z zlatom vezene narodne noše ter darujmo za poročni dar kralju — našim zapuščenim otrokom. Zasebniki in občine, obrnite primerne svote škofijskemu odboru za varstvo sirot v Ljubljani, ki požrtvovalno in prevdarno skrbi za zapuščene sirote.

To naj bo slovenski poročni dar kralju!

**KATOLIŠKI SHOD
ZA DEKANJO LESKOVEC IN OKO-
LICO BO 28. MAJA PRI M. B. DOBREGA
SVETA V KOSTANJEVICI.**

Gospodarski obzornik.

Pozor na kužne bolezni!

II.

Cepljenje.

V prejšnji številki »Domoljuba« smo povedali, da je namen cepljenja ta, spraviti v živalsko telo take snovi, ki zabranjuje razvoj kužne bolezni. Te snovi imenujemo cepivo. Cepivo se izdeluje navadno iz na poseben način prigojenih čistih kužnih snovi, vendar so pa v cepivu te snovi zelo razredčene ali pa na ta čin oslabiljene, da se razgrejejo in se jim doda še kako primerno tekočino. Tako oslabiljena kužna snov v cepivu nima moči, da bi mogla povzročiti resno obolenje, temveč ima le to moč, da deluje kot nekaj protistrup, kadar pride v žival prava kužnina. Namen cepljenja je različen. Cepi se lahko v svrhu, da se 1. zabrani okuženje sploh. Tako cepljenje imenujemo varnostno ali zabranjevalno cepljenje. Varnostno se cepijo živali v krajih, kjer se pogosto n. pr. vsako leto pojavlja ista kužna bolezen. Med te kužne bolezni spada rdečica pri svinjah, ki se prikazuje skoro vsako leto v istih krajih in napravi nenadno in ogromno škodo. Cepi se 2. z namenom, da se zabrani obolenje takih živali, ki so v posebni nevarnosti, da obole v najkrajšem času, ker so prišle najbrže že vstik s kužno snovjo; to cepljenje imenujemo cepljenje v sili. Te vrste cepljenja se poslužujemo takrat, kakdar je obolelo za dotično boleznijo že nekaj živali v istem dvorcu ali pa v bližini. Cepi se 3. z namenom, da se ozdravi že obolelo žival. Seveda je način cepljenja različen, kakor je različen namen cepljenja.

Cepijo se pa živali dostikrat tudi z namenom, da se spozna pravočasno, če ni

morda žival že okužena. Tako so cepili v vojski konje s takozvanim maleinom, da se je doznalo, v katerem konju tiči »smrkavost«, ki je najopasnejša konjska kuga. Konji, ki so bili spoznani na ta način kot okuženi s smrkavostjo, so se takoj pobili in s tem se je zabranilo razširjenje te nalezljive bolezni, ki je posebno v začetku vojske zelo močno nastopila. — Govejo živino cepijo pogosto s »tuberkulinom« da se prepričajo, če ne tiči v govedu tuberkuloza ali jetika, ki spada med najbolj škodljive bolezni pri živini. Živali, ki se spoznajo pri tem cepljenju kot tuberkulozne ali jetične, se odprodajo takoj za zakol in s tem se zabranjuje razširjanje te kužne bolezni. To cepljenje je že splošno v navadi v gospodarsko-naprednih državah in krajih; posebno veliki posestniki se poslužujejo tega cepljenja, ker vedo, da nekaj jetičnih živali lahko okuži in uniči njihove velike hleve.

Ni bila lahka stvar ljudstvo prepričati o važnosti in potrebi cepljenja. Kakor pri vsaki novi stvari, tako je tudi tukaj izdalo vse dokazovanje in vse besede le malo, treba je bilo ljudem lastnih skušenj. Teh imajo pa sedaj dovolj, seveda med temi mnogo žalostnih, združenih z veliko škodo. Če se ozremo na kužne bolezni pri ljudeh, vidimo, kako silno so razsajale črne koze, kolera, griža, tifus i. t. d. V boju proti vsem tem pa ni bilo pravega sredstva, dokler se ni vpeljalo cepljenje. Dandanes se pa, kadar nastopi kužna bolezen na primer črne koze, ta bolezen kmalu zatne in škoda, kakor tudi razširjenje bolezni znatno omeji in to ravno s pomočjo cepljenja. Kakor je z nalezljivimi boleznimi pri ljudeh, tako približno enako je z onimi pri živalih. Razložek je dostikrat le ta, da

se ljudje pogosto prisilijo k cepljenju, dočim se to pri živalih le bolj poredkoma zgodi. Tako se nihče ne sili, da naj da cepiti svoje prašiče proti rdečici ali nekaterim drugim kugam; ako gospodar ne da cepiti in mu žival pogine, ima največjo škodo lastnik sam; sosedje niso neposredno pri tem prizadeti, nasprotno, dobijo se celo ljudje, ki se naravnost vesele, kadar obišče sosedja nesreča in mu jo celo privoščijo, posebno če mislijo, da jo je zakrivil sam vsled lahkomišelnosti. Pisec teh vrstic je imel pred leti mnogo posla na Koroškem z nevarno kugo, šumečimi bulami ali šustavcem. Ta bolezen napada posebno sredi poletja govedo; pri nas se pojavlja tako pogosto, v planinskih deželah pa nastopa prav močno. Živali, ki obolijo za to boleznijo, so vedno zgubljene in meso od take živali, če se v sili zakolje, je popolnoma neužitno. Sredstva proti tej bolezni ni druga kakor vsakoletno pravočasno cepljenje in večina kmetov, posebno boljši posestniki, dajo cepiti svojo govejo živino. Manjši posestniki pa, bodisi iz nerazumevanja ali pa iz drugih vzrokov, ne dajo cepiti in imajo vsled tega vsako leto več ali manj zgub. Zanimivo je bilo poslušati mogočne kmete, kako so govorili, kadar je poginilo siromašnemu sosedu živinč. »Prav mu je tepeul! Naj bi bil rajše par frakeljnov šnopsa manj izpil, pa dal cepiti in ne bi bil sedaj ob juncak!« Tako so pomilovali svojega sosedja. — Gospodar, ki je imel navadno po 80 glav živine v svojem hlevu, je imel vedno nesreče pri živini in prav mnoge ravno vsled omenjenih kuge. Ker zaradi tega tudi ni imel zadostnih dohodkov od svoje živinoreje, se je moral močno zadolžiti in je pogosto tožil svojim prijateljem: »Dve napaki sva delala jaz in pa moj ranjki oče; prvič nisva dajala živine cepiti in drugič nisva zavarovala živine zoper nezgode; ako bi storila eno ali pa drugo, bi bil jaz danes eden najboljših in najtrdnjših gospodarjev v celem kraju.« Malo pozno je mož uvidel svoje pogrške, toda uvidel jih je naposled le in od tedaj je priglajal vedno svoje živali k cepljenju in zavarovanju. Seveda so se našli sosedje, ki so se smejali in imeli svoje veselje s spokorjenim grešnikom, toda možu to ni delalo preglavic, ker je imel odslej zdravo živino in malo skrbi. Tudi pri nas vidimo pogosto precej škodoželjnosti, kadar pogine posebno kunštemu ali pa prav skopemu gospodarju nekaj najlepših prašičkov in to ravno tistemu, ki se edini v vasi ni mogel odločiti, da bi dal cepiti prašičke proti rdečici.

V prihodnji številki bomo opisali rdečico pri prašičih in pa pomen in način cepljenja proti rdečici.

Gospodarska obvestila.

DENAR.

g Inozemsko posojilo naši državi. V vladnih krogih zatrjujejo, da bo novo inozemsko posojilo v kratkem sklenjeno.

g Vrednost tujega denarja, ki je začetkom tedna znatno padla, se je koncem tedna tako popravila, da bo kmalu na istem kot je bil.

g Papirnatega denarja je v naši državi v prometu za 4864 milijonov dinarjev.

g **Papirnatga denarja na Mažarskem** imajo za 29 tisoč 872 milijonov ogrskih kron.

g **Velikansko naraščanje bankovcev v Avstriji.** V drugem tednu meseca aprila se je povečalo število bankovcev v Avstriji za 14 milijard. Vsak dan so torej dali v promet za 2 milijardi bankovcev. V sredi aprila je bilo v prometu za 322 milijard kron bankovcev.

g **Železni vojni drobiš na Češkoslovaškem** so vzeli iz prometa. Vsega skupaj je bilo okoli 105 milijonov kosov, katerega je kupila neka tvrdka kot staro železo za 150 tisoč čeških kron. Država je torej izgubila pri zamenjavi nad 10 milijonov.

g **Novo češko posojilo Avstriji.** Češkoslovaška poslanska zbornica bo te dni razpravljala o vladnem zakonskem predlogu glede dovolitve novega posojila Avstriji v znesku 500 milijonov češkoslovaških kron.

Vrednost tujega denarja.

Denar	24. aprila 28. aprila 1. maja			
	K v	K v	K v	K v
ameriški dolar	210 —	276 —	—	—
avstrijska krona	— 04	— 04	—	—
češkoslovaška krona	5 —	—	—	—
angleški funt	940 —	—	—	—
francoski frank	—	—	—	—
italijanska lira	11 60	14 40	—	—
bolgarski lev	—	—	—	—
carski rubel	—	—	—	—
grška dramma	—	—	—	—
nemška marka	— 90	1 12	—	—
rumunski lej	1 84	—	—	—
sv carski frank	—	—	—	—
poljska marka	—	—	—	—
mažarska krona	—	—	—	—

CENE.

g **Ljubljanski trg.** Trg je preko potrebe založen z blagom. Cene govejega mesa prve vrste 60 do 68 K 1 kg, kakovost cenostrežnega govejega mesa je zadnje čase tako slaba, da prodaja takega blaga na trgu ni več koristna in na trg slabo vpliva. Telečje meso 58 do 60 K kilogram, svinjsko meso 78 K, koštrun 36 K, jagnje 56 K, kozliček 56 K, slanina 94 do 96 K, mast v nadrobni prodaji 96 do 100 K kilogram. — Tržaška glavna solata 50—60 K kilogram, berivka 60 K, tržaški grah v stročju 44 K, luščen grah 140 K, čebula 24 K, česen 24 K, špinat 36 K, špargelji 120—160 K, krompir 6 K kilogram. — Cene žitnim izdelkom temelje na ceni 26 K za moko št. 0 v nadrobni prodaji. — Specerijsko blago: kava Portoriko 170—180 K, Santos 120—124 K, Rio 112—116 K, sladkor v kockah 68 K, kristalni sladkor 62 K, riž najfinejši 42 do 46 K, navadni riž 32—36 K, namizno olje 100 K liter, jedilno olje 92 K liter, testenine 36—44 K, petrolej 24 K liter, navadni kis 5.20 K liter, vinski kis 12 do 14 K liter.

g **Mariborski trg.** Povprečne cene za različne živalske vrste za 1 kg žive teže so bile na zadnjem semnju sledeče: Debeli voli 30—35 K, poldebeli 28—30 K, plemeniti 28—33 K, biki za klanje 22—28 K, klavne krave, debele 22—30 K, plemenske krave 16—22 K, krave za klobasarje 14 do 18 K, molzne krave 18 do 24 K, breje krave 18 do 24 K, mlada živina 21 do 32 kron. — Cene prašičem so bile sledeče: Mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 300—500 K, 7—9 tednov stari 600—900 K, 3—4 mesece stari po 1000 do 1200 K, 4

do 6 mesecev stari 1800—1400 K, 8 do 10 mesecev stari 1600—2000 K, pol pitane žive teže 1 kg 56—60 K. Kozlički komad 200 K. — Mesne cene: Meso bikov, krav, telic 1 kg 48—60 K, telečje meso I. vrste 52 kron, II. vrste 48 kron. Svinjsko meso sveže 72—82 K. — Ena konjska koža 362 do 400 K, 1 kg goveje kože 40 K, 1 kg telečje kože 60 K, 1 kg svinjske kože 250 K, 1 kg govejega usnja 360 in 1 kg podplatov 280 K. Ena kokoš stane 148 do 180 K, 1 liter mleka stane 12 do 16 kron, 1 kilogram surovega masla 160 K, 1 jajce stane 4 K, 1 liter novega vina 40 do 56 K, 1 liter starega vina 40 do 48 K, piva 19 K, 1 kg belega kruha 24 K, črnega 20 K, 1 kg orehov 40 K, oljuščenih 120 K, 1 l bučnega olja stane 100 K, namiznega 100 K, 1 liter vinskega jesiha 8 K, 1 kg fižola 18 K, 1 kg leče 60 K, 1 kg pšenične moke 28 K, 1 kg prosene kaše 22 K, 1 kg ješprenja 22 K, 1 kg otrobov 9 K, 1 kg koruzne moke 18 K, koruznega zdroba 22 K, 1 kg pšeničnega zdroba 30 K, 1 kg ajdove moke 30 K, 1 kg krompirja 5 K, 1 kg kislega zelja 16 K in kisle repe 8 K.

g **Cene lesu.** Hrast: prvovrstni hlodi 3800 K, slabše blago 2600 K, drugovrstni hlodi 1600 do 1100 K. Hrastovi hlodi za furnire 3400 do 4600 K, najfinejši hrastov les 7000 do 8200 K, hrast za zrcalni res 9000 do 13.000 K, izbrano hrastovo blago 13.000 do 17.000 K, hrastove deske do 5 cm debele 6000 do 8000 K, nad 5 cm pa 7000 do 8600 K. — Mehki les, rezano blago 1500 do 1700 K, tesan les 900 do 1100 K. — Bukev, hlodi brez grč 600 do 700 K, breza, hlodi za cveke 600 do 700 K; rudniško jamski les III. vrste 340 do 350 kron za 1 kubični meter. — Kostanjev les za tanin (čreslovino) 1 kg po 120 K. — Hrastovi železniški pragi komad 90 do 120 K. Bukova drva 1000 do 1200 kron, mehka drva 800 do 900 K za 1 seženj.

g **Vinski trg.** Na vinskih trgih v naši državi je precej mirno. Nakup vina se vrši le za pokrite tekočih potreb. Ker je prav hladno in nestanovitno vreme ter se še ne ve, kako bo to vplivalo na vinograde, živi vse v nekakem pričakovanju. Cene so v glavnem stalne. V Sloveniji so nekoliko padle ter stane rdeče in belo namizno vino na bivšem Kranjskem 18 do 24 K liter, sortirana vina in boljše blago 28 do 34 K, na Štajerskem pa je poprečna cena za slabše blago 22 do 26 K, za sortirana vina pa 28 do 36 K. V zadnjem času so pričela prihajati na trg dalmatinska vina. Slovenski vinski trgovini škoduje nekoliko dalmatinski uvoz. Slovenija se s svojimi izvrstnimi vini v Zagrebu in Belgradu ni uveljavila. — V okolici Vršca (Bačka) je to leto sploh slabo. Ker niso imeli posod, so prodajali grozdje po 6 do 8 K kilogram, mošt po 10 do 12 kron ter so pri tem največ zaslužili spekulanti. Pri pridelovalcih se plača za liter belega vina od 9 do 9.5 stopinj 14 do 15 K, 10 do 10.5 odstotno 16 kron, 11 odstotno 17 K, za rdeče vino 15 K, za najboljše temno-rdeče 16 do 18 K. — V Avstriji je trgovina z vinom bolj živahna. Izkazalo se je, da so zaloge gostilničarjev bolj majhne. Največ kupujejo spekulante. 10 odstotna vina prodajajo po 700 avstrijskih kron liter. — Na Češkoslovaškem so

cene vinu padle. Uvoz tujih vin je otežkočen. Povpraševanje po vinu je neznatno. Kar uvozijo vina, ga uvozijo z Mažarske in Italije ali pa utihotapijo. 10 odstotno vino stane 6 K 50 v češkoslov., 12 odstotno pa 9 češkoslovaških kron. — Iz Mažarske izvažajo vino precej živahno. Zadnje dni so prodali v Švico 30 tisoč hektolitrov. 10 do 13 odstotno vino stane 34 do 40 mažarskih kron. — V Italiji je trgovina z vinom zelo slaba. Iz inozemstva ni nobenega povpraševanja.

g **Cene žganju.** Slivovka stane 130 do 140 K, tropinovec 120 do 130 K liter. Špiritom delano blago je ceneje.

g **Cene za seno in slamo v Mariboru.** Na mariborskem trgu stane 1 meterski stot sladkega sena do 800 K, otave 800 K, ovsene slame 500 K.

DAVKI.

g **Proračun za leto 1922.** Kakor se doznava iz vladnih krogov, bo proračun za leto 1922. izgotovljen najkasneje do konca junija in se za drugo polovico leta more računati z rednim proračunom. Govori se tudi, da bodo razpuščena ministrstva za izenačenje zakonov, za pošto in brzojav in za socialno politiko. Isto velja baje tudi za ministrstvo za agrarno reformo, ki se spoji s poljedelskim ministrstvom.

g **Na prenočevanje tujcev v Bohinjski Srednji vasi** je vpeljana davščina, in sicer 1 dinar za osebo in na dan. Tozadevni predlog občinskega odbora je deželna uprava potrdila in je naredba izšla v 40. številu Uradnega lista.

ZIVINA.

g **Živinski in konjski semnji v Ljubljani** so zopet dovoljeni. Prvi semenj se je vršil dne 3. maja.

g **Italijani kupujejo govejo živino v Vojvodini**, vsled česar se je v par dneh podražila za 8 K pri kilogramu. Nadalje kupujejo tudi konje za Italijo.

g **Cene živini na Dunaju** so poskočile pri kilogramu za 200 do 300 K in so sledeče: voli I. vrste 1500 do 1700 K, najboljše vrste tudi 1800 do 1880 K, druge vrste 1300 do 1450 K, tretje vrste 1100 do 1250 K, biki in krave 1000 do 1500, slaba živina 740 do 980 K. Cene so navedene v avstrijskih kronah.

RAZNO.

g **Za kmetijske šole** se je v finančnem odboru zavzemal naš poslanec Pušenjak. Zahteval je, da se vstavi v proračun en milijon dinarjev za kmetijske šole, ki naj se ustanove po vsej državi. (Pušenjak morda še ne ve, da so tisti milijon že davne Sokoli pojedli.) Poslanec Stanovnik je ostro protestiral, da so za potrebe kmetijstva tako nizke vsote v proračunu, dočim se za nepotrebne stvari izmetavajo milijoni (n. pr. za liberalno časopisje, za Sokole, za turške veleposelnike, itd. Op. ur.)

g **Tretji obrok vojne odškodnine Jugoslaviji.** Začetkom meseca maja dobi naša država na račun vojne odškodnine blaga v vrednosti treh milijonov zlatih mark.

g **Stanje vinogradov v Sloveniji.** Vinogradi so dobro prezimili. Kljub zelo ostrim zimam vendar ni opaziti dosedaj posebnih poškodb na trsu in na rozgah. Les je do-

oro dozorel in zato tudi dobro prezimil. Mrzlo vreme ovira rast trte. Pomladanska kop je precej zaostala radi obilnega dežja. Splošno se je zreguliralo več zemlje za nove nasade kakor lani, čeravno ne v korist kakovosti. Sadilo se bode tudi veliko manjvrednih vrst, ker gledajo posestniki samo le na množino vsled sedanjih visokih cen.

g Uvoz soli. Naša monopolna uprava je dovolila uvoz 25 tisoč ton soli iz Rumunije. Vrednost te soli znaša 6 in pol milijona kron.

g Naše kmetijstvo v l. 1921. Poljedelsko ministrstvo je izdalo statistiko za leto 1921., iz katere naj bi bilo razvidno, koliko zemlje smo posejali in pa kaj. Resnici na ljubo pa moramo povedati, da ta Puceljeva statistika prav nič ne pove. Poglejmo. Pod naslovom žita pove množino koliko smo pridelali — seveda še je vprašanje, če je ta številka vsaj približno resnična — ne pove pa, kakšna so ta žita. Nadalje pove, koliko smo pridelali industrijskega, trgovskega rastlinstva itd. Kakšno je to rastlinstvo, tega vodni imnister Pucelj sam gotovo ne ve. Da to niso kakšni nemški voli ali krave, je gotovo. Z ozirom na to pravi zagrebški trgov. dnevnik »Jugoslavenski Lloyd«, da je ta statistika popolnoma zgrešena, ker ne pove onega, kar bi morala povedati. Zato je tudi popolnoma odveč objavljanje takih podatkov.

g Brezglava izvedba agrarne reforme. V finančnem odboru je povodom razprave o vladnem predlogu, naj se vstavi v dvanajstine za maj in junij 90 milijonov dinarjev za ureditev bosenskih begov (s tem denarjem bi vlada zopet rada kupila bosenske mohamedance), govoril v imenu Jugoslovanskega kluba poslanec dr. Duličič, ki je naglašal, da je agrarno vprašanje zelo zapleteno vprašanje, ki bi se moralo z zakonom urediti za vso državo skupno, ne pa po kosih. Vladno večino so samo strankarski in drugi slični razlogi dovedli do tega, da rešuje agrarno vprašanje z velikimi vsotami v Bosni in Hercegovini, dočim se pušča drugod to vprašanje nerešeno, tako n. pr. v Dalmaciji, kjer je nastala v tem pogledu prava zmeda. V Dalmaciji se ne morejo sporazumeti niti oni kmetje in lastniki, ki bi to hoteli, ker se spravljajo v javnost protislovne vesti in ne ve nihče, po katerih načelih se bo z zakonom rešilo to vprašanje. V tem oziru vladajo naravnost neznosne razmere, ki jih je treba urediti z zakonom, in radi tega bo glasoval proti navedenemu predlogu.

g Konkurzi se silno množijo na Češko-slovaškem. Prve tri mesece letošnjega leta je bilo več konkurzov kot celo leto 1920. Brezposelnost raste. — Posledica — dobre valute.

BREZ VERSKE VZGOJE JE ŠE VSAK NAROD NAJPREJE NRAVNO, POTEM GOSPODARSKO IN POLITIČNO PROPADL. ZATO JE NAJSVETEJŠA DOLŽNOST VERNEGA SLOVENCA BORITI SE PROTI BREZVERSKI SOLI, KI JE SVOBODOMISELNO UČITELJSTVO UVAJA V NAŠE SOLE.

Tedenske novice.

Politične.

p Srbska sodba o ministru Pucelju. Na seji finančnega odbora 2. maja je govoril tudi srbijanski liberalni poslanec Milan Pribičević o poljedelskem proračunu. Rekel je, da je proračun poljedelskega ministrstva sestavljen samo za Srbijo in Črno goro, da zanemarija združništvo, da ne štiti kmetov v slučaju nesreč, suše, povodnji itd. Končno je izjavil poslanec, da bi glasoval proti proračunu poljedelskega ministra, če ne bi bil član vladne večine.

p Samostojneža Ažman in Kenda, ki sta bila na shodu v Radovljici tepena, sta imela v nedeljo skriven shod v Srednji vasi, kjer sta agitirala za udeležbo samostojnega shoda, ki se bo vršil v krogu žandarjev in vseh mogočih paragrafov v Radovljici.

p Za nohte jim gre. Anglija je izjavila na genovski konferenci, da bo pustila Francijo na cedilu, če bo ostala tako trmasta glede Nemčije in Rusije. Anglija mora namreč vedno več brezposelnih preživljati in bi rada dobila trg v Rusiji, pa Francija ne pusti. Tačas so pa Nemci sedli k ruski mizi in pridno zajemajo.

p 360 milijonov kron bo dala vlada Turkom, da jih zopet pridobi na svojo stran.

p Cel svet je danes proti francoski politiki, ki hoče novo vojsko. Na francoski strani je samo — Jugoslavija. Francija bo seveda igró izgubila, Jugoslavija pa z njo vred. O, čast naši vladi!

Domače novice.

d G. radovoljski Mencinger boža. G. okrajni glavar iz Radovljice ima izredno mehkočutno srce, ko so na zadnjem shodu v Radovljici nekemu Ažmanu radi porednosti malo ušesa navili, je šlo to našemu usmiljenemu glavarju tako k srcu, da je ginjen do solz pristopil k njemu in ga začel milovati in božati nežno in ginjaivo, kakor boža mati lice svojemu otroku edincu. Brez dvoma spada tudi to v delokrog okrajnega glavarja, da tolaži politične razgrajče in pretepače posebno tedaj, če se jim niso posrečili njihovi nameni. Saj vidimo, da belgrajska vlada naravnost plačuje politične pretepače, zakaj ne bi bil g. Mencinger vsaj majhen zaščitnik malih političnih pretepačev.

d Čudne navade vpeljujejo na sodnijo. Pred par tedni je priredila Kmetška zveza veliko zborovanje v Radovljici. Na shod je prišlo tudi nekaj nasprotnikov, ki so hoteli shod motiti in razbiti. Tajnik samostojnežev je sam priznal, da samo radi tega ti pretepači niso ničesar napravili, ker se niso ravnali po njegovih navodilih. Jasno je, da naši niso pustili motiti svojega shoda. Rahlo so prijeli nekaj samostojnežev pod pazduho in so jih postavili na cesto. Sedaj so pa vse oblasti po koncu, ne morda zato, da bi dognale, kdo je motil naš shod, ampak da bi izsledile one, ki so branili ustavno zajamčeno zborovalno svobodo. Najžalostneje je pa to, da igra tukaj naša sodnija tako čudno vlogo. Radovoljska sodnija je

namreč naročila razgrajča Ažmana in Kendo v sodnijo. Pred ta dva stebra samostojnežev pa kliče naše ljudi, ki so se zborovanja udeležili, in jih izprašuje, če so morda poklicani grešili nad vzvišenima osebama imenovanih dveh motilcev našega shoda. Mi se le čudimo, kdo je dal radovoljski sodniji oblast, da vlači naše ljudi pred ta dva človeka. Kje imate kak zakon za to postopanje? Ni ga! Opozarjamo naše poslance, da primejo na primernem mestu veleučene sodnike radovoljskega okrajnega sodišča.

d V senci bajonetov. Gospod Pucelj bo zboroval v Radovljici v senci bajonetov. — Vsa politična moč mu mora biti na razpolago, da ne bi ljudstvo na javnem shodu izvolilo svojega predsednika. Svoje grešne politike ne more več drugače zavarovati kakor z bajoneti, pred ljudstvom mora bežati v naročje g. okrajnega glavarja.

d Na lovu. Vse se peha, poti in trudi: od kraljevega namestnika do zadnjega pisarja. Zakaj? Kakšen poročni dar bi dali svojemu vladarju? Nak! To je postranska stvar. Na prsih je še precej praznega prostora! Kako lepo bi se tam podal kakšen red sv. Save! In zdaj je čas zato. Enkrat zamujeno, za vselej zamujeno.

d Jugoslovanski klub za cestarje. Poslanci Nemanič, Kranjc, Skoberne in Stanovnik so posredovali pri ministru za javna dela radi odpusta cestarjev v Sloveniji ter so ob tej priliki zahtevali, da se ne sme odpustiti niti en cestar, ker bi bilo to škodljivo za promet. Minister za javna dela je izjavil, da je sam videl, kako lepo vrše cestarji v Sloveniji svojo dolžnost in da bo ukrenil potrebne korake, da ne bodo opušteni.

d 20 Jugoslovancev se je 25. aprila vrnilo iz ruskega ujetništva. Sedem med njimi jih je pripeljalo s seboj žene.

d Za vojne ujetnike. Poslanec SLS g. Skoberne je vložil na zunanjega ministra zahtevo, naj se takoj pobriga za naše vojne ujetnike v Rusiji in Italiji.

d Dva milijona kron je dala vlada samo za vsesokolski zlet v Ljubljani. Koliko milijonov pa še itak izmeče za Sokole, ne ve nihče. Katoliški kmetje pa stradajo, da plačajo težke milijone za razširjanje brezverskega sokolstva.

d 10 parov konj. Za kraljevo poroko je bila poslana iz Belgrada komisija, da nakupi konj za kraljevo poroko. Hodila je po celi državi in po inozemstvu, kupila pa ni ničesar. Pač pa so gospodje člani veliko zaslužili. Končno sta dobili ljubljanska in zagrebška žrebčarna ukaz, naj takoj vsaka 10 najlepših konj odpošljeta v Belgrad in zgodilo se je.

d Kralj Aleksander se je odpeljal v Pariz kupovat poročna darila svoji nevesti.

d Zborovanja Županske zveze 24. aprila se je udeležilo nad 100 županov.

d Balkanska zgodba. Minister za pošte in brzojav Miladinović je o Veliki noči poslal uradni avtomobil s šoferjem na dom svoje žene, da se je z njim vozila. Račun je prišel na državno blagajno. Uradnik pa ni hotel plačati računa čes, da za privatne vožnje ne sme izplačevati državnega denarja. Nato prihrumi sam gospod poštni minister k uradniku, ga zgrabi in ga vrže iz sobe z besedami: Marš ven. — Zato pa je tako. Ne čudimo se samostojnežem, da

so šli v tako družino. Čisto zraven spadajo.

d Vojak je 19. aprila na kolodvoru v Slovenski Bistrici na dva koraka ustrelil slovenskega rekruta v trebuh. Vojaške oblasti niso o smrti obvestile niti njegovih starišev. Poslanci SLS so odločno zahtevali od vojnega ministra, naj se krivci kaznujejo.

d Kmetovalci ljubljanske okolice! Dne 15. januarja se je vršil na Jezici ustanovni občni zbor Mlekarskega društva za ljubljansko okolico. Na tem zborovanju so se izvolili zastopniki iz vseh ondodnih občin, in sicer iz vsake občine po dva odbornika. Namen društva je pospeševati mlekarsko produkcijo, delati na to, da nas ne bodo tržni organi in odjemalci neupravičeno šikanirali, predvsem pa vplivati, da dobimo za dobro blago pošteno ceno. Tovariši! Le z močno organizacijo bomo dosegli, da se odpravi vsako nasilje od strani vsemogočnih tržnih organov. Zavedajmo se, da je edino v združenju tista sila, s katero moremo pritiskati na merodajne kroge, da ugodijo našim upravičenim zahtevam. Ko bodo družajci mleka pristopili k društvu, — Odbornikom Mlekarskega društva! Radi izredne odbojve seje odpade redna seja, ki bi se imela vršiti prvo nedeljo v mesecu majniku.

d Praznik sv. Florjana praznuje prstovoljno gasilno in reševalno društvo v Ljubljani v nedeljo, dne 7. maja 1922, po sledečem sporedu: Ob pol 9. uri dopoldne zbirališče pred Mestnim domom; ob 9. uri sv. maša v cerkvi sv. Florjana; nato obhod po mestu. Ob 3. uri popoldne gasilna vaja pred trnovsko cerkvijo. (Načrt vaji: v trnovskem župnišču je izbruhnil požar, ki je dosegel že tudi cerkev in hiše, največja nevarnost je za Dolenčevo hišo, kjer stanuje polno strank.) Pri vaji sodeluje novosnovana mestna sanitetna kolona pod vodstvom mestnega zdravnika. Ob 5. uri prijateljski sestanek gasilcev v veliki dvorani Mestnega doma ter promenadni koncert na Krekovem trgu pred Mestnim domom. V slučaju skrajno slabega vremena vaja odpade.

d Romanje k sv. Jožefu v Ljubljani na tretjo nedeljo po Veliki noči. Nova, veličastna cerkev sv. Jožefa v Ljubljani se je v kratkem času vernikom tako priljubila, da skoraj ni ljubljancina, ki bi je ne bil obiskal in se priložil močnemu sv. Jožefu. On ra velikodušno deli obiskovalcem obilnih milosti v dušnih in telesnih potrebah, tako da nam dan na dan prihajajo poročila »da je sv. Jožef pomagal«. Cerkev sv. Jožefa na ni sezidana samo za Ljubljano, temveč naj je svetišče in romarska cerkev celnega slovenskega naroda, ki jo je zidal s svojimi milodari. Zato je praznik Varstva sv. Jožefa na tretjo nedeljo po Veliki noči, določen kot romarski praznik, h kateremu se še posebno vabijo Marijine družbe in drugi častilci sv. Jožefa z dežele, da obiščejo to svetišče in si izprošijo od sv. Jožefa milosti in pomoči v svojih potrebah. Zato se bo praznik sv. Jožefa v tej cerkvi letos — in odslej vsako leto — posebno slovesno obhajal. Kot priprava na praznik se bo obhajala slovesna tridnevna dne 4., 5., 6. maja. Vsako jutro bo te dni ob pol šestih pridiga in sv. maša z blagoslovom, vsak večer ob sedmih pa pridiga in pete litanije sv. Jožefa. Vernikom bo vse te dni na razpolago več spovednikov. Na praznik sami, t. j. tretjo nedeljo po Veliki noči, bo ob šestih jutraj skupno sv. obhajilo ob pol enajstih pa pridiga in slovesna sv. maša. Celo dopoldne se bodo brale vsako uro sv. maše in se bo delilo sv. obhajilo. Popoldne bo ob štirih pridiga, procesija z Najsvetejšim, katere naj se udeležijo Marijine družbe z zastavami, nato posvetitev sv. Jožefa in zahvalna pesem. Od dne 4. do 7. maja bodo obiskovalcem na oled v stranski kapelici vsak dan od 9. do 12. ure dopoldne in od 3. do 7. ure popoldne razstavljena mašna oblačila in cerkve-

ne posode, katere so verniki tekom let darovali cerkvi sv. Jožefa. Vstopnina 1 dinar za pokritje stroškov in dozidanje cerkve. M. dr. in druga društva, ki si žele udeležiti procesije, uljudno prosimo, da se pravočasno javijo predstojništvu cerkve. — Cerkevno predstojništvo.

d Delavska pravila v podjetjih. Piše se nam: Državni zakon z dne 8. marca 1885, § 88 a, o dopolnitvi obrtnega reda določa, da se mora nahajati v podjetjih in tovarnah, kjer je preko 20 delavcev zaposlenih, na vidnem prostoru »Delovni red.« Istotako določa zakon o inšpekciji dela Urad. list 89 z dne 21. aprila 1922 št. 106 člen 9 točka 3, da ta inšpekcija kontrolira delavska pravila odnosno potrjuje nova delavniška pravila. Najbrž je sedaj malo podjetij, ki bi imela delovni red nabit. Po členu 15. gori navedenega zakona bi bilo želeto, da se taki nedostaki preiščejo, ker potom delovnega reda bi se prišlo na sled na prestopke glede nedeljskega počitka in če katero podjetje svoje uslužbenke (paznike, vratarje, nočne čuvaje, sluga i. t. d.) preko 8 urnega delovnega časa uporablja, ne da bi se jim nadure plačale.

d Obdavčujte godce! Od vsake stvari je že treba danes plačevati davek: od zemlje in hiše, od psov in vozov, od orožja in živine. Vsakega znajo poiskati tisti, ki nakladajo davke: kmeta in trgovca, uradnika in obrtnika. Le ene vrste ljudi so, ki služijo večkrat lepe denarce in služijo jih igraje, — to so godci, ne samo oni kmečki, ki imajo klarinet in harmoniko, ampak tudi gostilničarji, ki imajo gramofone in avtomate. In baš te vrste ljudi bi bilo treba dobro pritisniti. Zakaj? Zato, ker so glavni povzročitelji plesov in popivanja, kvantanja in zapravljanja, skratka one surovosti, proti kateri delajo danes med našim ljudstvom vsi razsodni ljudje. Kajti ples sam še ne vleče, tudi pijača še ni tako sladka in tudi ne kvanta tako debela, dokler ni godca in godbe. Da, bolj kot gostilničarje kaznujte in preganjajte godce, pa bo marsikatera gostilna dosegla svoj pošten namen in mnogo sirovosti in nenravnosti in podivjanosti bo prenehala med slovenskim ljudstvom. Saj je tudi rimski cesar Klavdij svoj čas zapodil vse godce iz Rima, da je omejil podivjanost Rimljanov.

d Vojaški upor. V Plevlju se je uprlo 50 vojakov Hrvatov, ker so grdo ravnali z njimi in jih zmerjali. Zadeva se je kmalu poravnala.

d Prizor s ceste. V soboto sem šel po ozki ljubljanski ulici. Nasproti mi pride starejši mož — delavec. »Gospod, nekaj bi Vas prosil.« — »Prosim.« — »Poslušajte! Moj sin je šel 19. decembra 1921 k vojakom doli v Macedonijo — v Bitolj. Vsled mraza so mu zmznile noge in pred tednom dni sem zvedel, da so mu obe noge odrezali. Teden dni že jokam, da že več ne morem. Gospod, molite zanj!« Mene je pretresla grozna vest, ganilo me je delavčevo zaupanje in v srce se mi je zasmilil stari možakar, — saj ga drugače ne poznam — kateremu so se spet vlile solze po razoranem licu. Izrazil sem mu svoje srčno sočutje in mu obljubil izpolniti prošnjo.

d Prvi roj je dobil dne 30. aprila gospodar Anton Ferkolj na Gradišču pri št. Jerneju. Nekaj redkega letos, ko se po Gorjancih še sneg svetlika.

d Uspešno sredstvo. Otročiček se je igral v sobi z desetparskim novcem, Ker pa imajo otroci navado vse v usta znesti, je tudi novce šel isto pot in odtam doli po grlu. Mati bi kmalu padla v nezavest, tako se je prestrašila. Šla je k zdravniku, toda zdravnik je bolnišnico nasvetoval. V bolnišnici so se posvetovali zdravniki: operacija je absolutno potrebna, toda otrok je preslab, da bi jo prenesel. Po dolgotrajnem premišljevanju se pa odloči star, častljiv zdravnik: »Veste kaj,« pravi materi, »nesite otroka v davkarijo, tam bodo dobili novce iz otroka, če ni vrag.«

d Poplava. Mnogo pokrajin v Banatu, Sremu in Slavoniji je vsled vednega dežja popolnoma pod vodo.

d Šmartno pod Šmarno goro. Tukajšnje katol. slov. izobraževalno društvo priredi v nedeljo, dne 7. majnika, Finžgarjev igrokaz: »Naša kri«. Začetek ob štirih in osmih zvečer. Vsi prijatelji poštene zabave — domačini kakor iz bližnje okolice — iskreno vabljene!

d Poročil se je v Dragi pri Medvodah v ponedeljek, dne 1. maja, posestnik g. Joško Gaber z gospico Zinko Bukavec.

d Umrl je v Kranju vpokojeni župnik g. Alojzij Kummer, star 79 let.

d Smrtno ponesrečil. 13 letni Vladko Semen v Kranju je v kuhinji pričel piti iz lonca, v katerem je mislil, da je mleko, pa je bil vrel krop. Fant se je polil ter za opeklinami umrl.

d Žrtve alkohola. Piše se nam: Na Ponikvi je opravljal posel selskega pismonoše invalid Ivan Obič, pristojen v Cirkno na Goriškem. Služil je mesečno po 1400 K in bi kot samec s to plačo vsaj za silo živel, ko bi ne bil prevelik častilec alkohola. Ker je pa kralj alkohol kot moderen kralj zadnji čas tudi povžil svoje davke za malenkost petdeset tisoč odstotkov, je pa Obič špekuliral, kako bi kljub mali plači in draginji vendar še vestno po stari navadi plačeval ta davek. Ta špekulacija ni bila ravno težka pri njegovem poslu. Pri raznašanju denarja strankam je na odrezku nakaznice ali čeka lepo popravil kako malo številko. n. pr. 8 v 3 ali 3 v 2, ničle pa seveda pustil, tako da je stranki namesto 800 Din izplačal le 300 Din, namesto 300 Din le 200 Din, ostalo pa si je pridržal za alkoholni davek. Na potrdilo za poštni urad je pa seveda pustil pravo številko nepokvarjeno. Tako je bilo na pošti vse v redu potrjeno, dočim se stranke niso brigale, koliko denarja bi imele dobiti. Tej goljufiji je prišla na sled poštna odpraviteljica Belar, ki je z obvestilom orožništva kralju alkohol posušila vir dohodkov od strani tega poštenoviča. V večji se bo Obič morda streznil. Danes je nastopil to neprostovoljno vajo treznosti. Za koliko je ogoljufal stranke, še ni znano.

d Kandoše pri Vačah. Dopis žal predolg, prostora premalo. Napišite štirikrat krajše.

d Prošnja. Breznik Karel, pešec v bivšem avstrijskem pešpolku št. 17, je bil 28. avgusta 1915 ujet na gališki fronti. Ker od njega že štiri leta ni nobenega poročila, se iz Rusije vrnivši se vojni ujetniki prosijo, če bi bilo komu kaj znanega o imenovanem, da sporoči to njegovi materi Mariji Breznik v škoti Loki št. 31.

GROBLJE PRI DOMZALAH.

To je dan, ki ga je naredil Gospod, smo vzklili, ko so nam v petek 21. aprila pripeljali iz Ljubljane na okusno okrašenih vozovih 2 nova brogasta zvonova. Topiči so pokali, domžalski zvonovi so veselo nozdrav-

Hali svoje nove tovariše, solze veselja so igrali v naših očeh. A naše veselje je priklopelo do vrhunca, ko so se naši draži klicarji oglašali iz visokih lin. Kakor prijetna godba doni na uho to ubrano zvonjenje. Slovenci smo lahko ponosni na svojo domačo zvonarno stroinih tovarov in livarn v Ljubljani. Naših nad ni le izpolnila, ampak daleč presečila. Glasovi Fis. A (in odprej H) so čisti, oprema solidna, zunanja oblika lična. Da je mogla naša mala občina nabaviti 3 bronaste zvonove, je v prvi vrsti zasluha naših vrlih Amerikancev, posebno g. Mihaela Pirnata, a tudi drugi so prispevali radovalno vsak po svojih močeh. Najim bo Bog obilen plačnik! Zvonovi pa naj dosega svojo namen, ki je izražen na velikem zvonu: »Svetovni srd je prednika ugrabil, a mene, — žar ljubezni vili: da v božji hram bi glas moj klical vabil, oznanjal mir in up na raj budil.«

SKOFJA LOKA.

Ze dolgo ni bilo poročila o delovanju izobraževalnega društva v Škofji L. ki. Delo, ki ga vrši društvo v letošnji sezoni, zasluži, da se v javnosti pohvali. Društvo z vso vame stremi za tem, da izobrazuje. Izobrazbi služijo zanimiva, skriptična predavanja (Pompeji, Vezuv, Vatikan, Rim, francoska revolucija) pri katerih je g. svetnik Čerin temeljito in podučno obrazložil zanimivo stvarno ter tudi lep užitek. Poučne in obenem zabavne so izvrstne igre, izmed katerih je posebno emenati: Materin blagoslov, Napoleonov oficir, Carovnica ob jezeru v igre, ki so pri poplačoma novi, krasni opremi odra doseže izvrsten uspeh. A vse prireditve je nadkriljevala uprizaritev »Prababica«, ki je izzvala zaslužen priznanje. Da je občinstvo dovtetno tudi za klasična dela, je v polni meri dokazala uprizaritev te igre. Z nalvečito napetostjo so navzoči prisostvovali pretresljivi žalostri. Temu poročilu naj še sledi kratka pripomba o orlovskem delovanju. Skofješki Orel si tedno za tednom v rednih fantovskih večerih utrjuje načelno izobrazbo, ki mu jo podajajo različni predavatelji. Tako skuša to društvo vsestransko zadovoljiti vse, ki so v njegovem okoliščini!

PEVSKA PRIREDITEV V ŠT. JAKOBU.

Na belo nedeljo 23. aprila sta v Št. Jakobu ob Savi v društveni dvorani skupno nastopila pevski zbor iz Št. Jakoba in iz Dola z dvema dramatičnima slikama in z enajstimi pevskimi točkami. Pod skrbnim vodstvom poštvovalnega pevovodje Breskvarja je zbor izvajal vse točke v splošno zadovoljnost, par prav izvrstno. Nad vse lepa je bila zaključitev prireditve, živa slika, ko so se dekleta v pestrih narodnih nošah in Orli ter Orlič v krojnih z Marijino zastavo poklonili kraljici Slovenec, v ozadju pa je zbor zapel veličastno Premrlovo himno: »Marija, dobrotno nam ohrani dom in rod! V govoru je bilo jasno podarjeno, koliko pripomore petje, ako se prav goji, k umski, zlasti pa k plemeniti srčni izobrazbi. Ako bo v zborih še nadalje vladala velika poštvovalnost in ljubezen do napredka, ki je sevala iz te prireditve, lahko računamo še z velikimi uspehi. Ogromna udeležba — dvorana je bila mnogo prepolna — pa je pokazala, kako naše ljudstvo ljubi lepe petje.

KRŠČANSKIM STARIŠEM KAMNIŠKEGA OKRAJA.

Vi bi radi imeli dobre in pridne otroke. Prav takol Veste da sami najbolje, da dobrih in pridnih otrok ni brez dobre vzgoje. In prav tako dobro veste, da vzgoja otrok nobena dobra ni, če ne sloni na sveti veri. »Strah božji je začetek modrosti.«

Zato otroke sami doma skrbno vzgajate v verskem duhu in hočete, da takšno vašo vzgojo nadaljuje oziroma podpira tudi šola.

Sedaj na pošteite, ali bodo tile možje, ki so bili pred kratkim na novo imenovani v okrajni šolski svet za kamniški okraj res poskrbeli, da bo šola vzgajala vaše otroke v krščanskem duhu?

Janko Toman, nadučitelj, zastopnik učitelstva.

dr. Ričard Karba, župan in lekarnar, zastopnik pokrajinske vlade.

Anton Krsnik, župan na Brdu, zastopnik pokrajinske vlade. Namestnika zastopnikov učitelstva sta: Anton Germek, nadučitelj v Krašnji in Ela Tavčar, učiteljica v Domžalah. Namestnika pokrajinske uprave sta: Julij P.lec, dvorni svetnik v Kamniku za Karbo in Viktor Engelmann, trgovec in posestnik v Šmartnem za Kersnika.

— Evo ti jih krščansko ljudstvo braniteljev krščanske vzgoje tvojih otrok! Če sedaj še dvomiš nad njihovim pravim duhom, da boš kmalu spoznal po njih sadovih. In te branitelje je imenovala tista vlada in izbralo tisto učitelstvo, ki ga, vi krščanski stariši vzdržujete s svojimi žulji in s svojimi davki. Doklej bote še molčali in dremali, ko se vam v blato tentajo najdražje svetinje? Skrajni čas je, da vstanete iz mrtvila in glasne zakličete kot ste klicali doslej: Naše šole morajo biti in ostati krščanske. Zato morajo v njih učiti in odločevati le odločno krščanski možje, ne pa ljudje, katerim je vera in Cerkev deveta briga ali pa celo trn v peti. — Če pa pustite, da bo šlo tako dalje kot gre sedaj, lahko že danes preračunate na podlagi zdorašnih imen, kdaj pride dan, ko bodo vrli vaši potestvalci križ in katekizem med staro šaro. In ako se to zgodi, kaj bo z rodno, ki doraste, o tem sodite sami in sodba vam bo rlašana, če nasledate družine in dežele in predmestja velikih mest, kjer se otroci že danes vzgajajo brez krščanskega nauka.

SV. ANDREJ PRI MORAVCAH.

Tretjo nedeljo po Veliki noči, dne 7. maja so vrši v podružnični cerkvi sv. Andreja slovesnost ob priliki ustoličenja novih zvonov. Vabimo bližnje in daljne sosedo, ki se zanimajo za zvonjenje in ki hočejo slišati na prvi posluš sicer nenavadna in nova, a vendar v duhu Cerkev in njene resne globine doneča zvonila. Vabimo sploh vse častilce sv. Andreja, da ga počaka s svojim obiskom in mu v odprtimi srei in rokami pomorejo iz dolgov, ki se težijo njegovo svetišče.

IZ TRŽIŠČA NA DOLENJSKEM.

Dopis v štev. 13 »Domoljubac iz Tržišča je zadel žebelj na glavo. Naši samostojni občinski odborniki, so bili tako zadovoljni s njim, da so prinesli »Domoljubac« k sebi, kjer je bil dopis predan kot najzanimivejša točka dnevnega reda; sledila je kratka, a burna debata. Odbornika SLS Kobjala kot namišljenega dopisnika je hotel samostojnež O. dejanske napasti, a so treznejši njegovi tovariši zabranili; očital mu je, da dela pri zadrugi in branilci samo za svoj žep; umljivo, da samostojnim ne gre v glavo da bi kdo delal tudi iz poštvovalnosti in v obli blagor. Nekdo se jozi v »Kmečkem listu« na našega župnika, ker ni hotel agitirati za samostojno glasilo. Gosp. dopisniku je gotovo znano, da pri »Kmečkem listu« ne gre brez galice; krivda leži tedaj pri »Skonomuc« ki ni g. župniku nakazal franke vagon galice.

GRADENE PRI ZUZEMBERKU.

V torek, dne 23. aprila ob 4. uri popoldne je v veliki starosti nenadoma preminul daleč naokrog znani in obče spoštovani g. Mihael Legan, bivši dolgoletni občinski odbornik in vaški mož, zelo dober in skrben oče svojim otrokom. Na »Domoljubac« je bil naročen, odkar irhaja. Zalujočim sorodnikom naše sožalje, Ti pa, blaga duša počivaj v miru.

PRIGORICA PRI DOLENJI VASI.

Takih pravnikov pa še nismo imeli. Na Veliko soboto smo pripeljali tri nove svene v zastavah in vencih. To je bilo veselja. Ob ogromni udeležbi vseh faranov in mnogo okolišanih jih je na Veliko nedeljo popoldne dremali župnik g. Skulj blagoslovil. Gintliv nagovor je mnogim izvabil solze, tudi moškim so se rosile oči ob spominih na vojni kruti čas. Velikonočni ponedeljek smo pa klenkali pozno v noč. Zvonovi so jekleni iz Jesenice, a kaj lepo ubrani. Vsa vas je vesela, da sme rešeni dolgočasnih šin in spot slišimo ubrano petje! To si pa privzdignilo vso Dolenjo vas, da smo takoj naročili dva bronasta, ki bosta povelicevala božjo pot pri sv. Roku!

MIRNA PEO.

Da tudi v Mirni peči ljudje spregledujejo in obračajo samostojnim hrbet, smo videli na Belo.

nedeljo, ko je Kmetška zveza priredila v Ljudskem domu političen shod. Govoril je poslanec stanovnik, ki je v 2 urnem govoru temeljito obrazložil današnji politični položaj. Nad 200 somišljenikov ga je napeto poslušalo in mu ves čas odobravalo. Shod je izvršil v najlepšem redu. Pokazal se je velik napredek od zadnjih volitev. Ljudstvo spregleduje in obseja grobokope slovenskega kmeta.

KOMENDA.

Vsa iz sebe sta naša liberalna učitelja radi zadnjega dopisa, ko: pač resnica oči kolje. Tekata od gostilne do gostilne, da se opravičujeta; toda nihče jima ne verjame. Da bo njih fotografija popolnejša in da bo g. Perko vedel ali je vzbujal strah in trepet po noči z zaprtim ali odprtim nožem povemo resne! naljubo so tole. Divjal je s odprtim nožem, razoglav, s odvezanimi čevlji v najhujšem mrasu po vasi in pri tem naletel poleg drugih tudi na orožnika, ki se ga je usmili, da ga ni aretiral. To vam je sokolski junak! Seveda svoje junaštvo kaže tudi v šoli s sirovostjo, svoje sokolstvo pa s tem, da uči v šoli otroke sokolsko pesem. A stariši odločno kažejo svoje voljo na ta način, da prepovedujejo otrokom peti; otroci pa vsled tega vedno bolj pristopajo k orlovskemu narsčaju. O g. sinženierne pripomni same to, da še vedno nadaljuje svojo obrt. — Preiskal je že sicer kričeče razmere g. okrajni nadzornik, a zaslišal ni njemu kot liberalcu neljubih pri kateheta, župnika in krajnega šolskega sveta, ki se marsikaj vedo. Razume se, da pod sedanje samostojno-liberalno vlado nima pri šoli besede ne duhovnik kot vzgojitelj in ne ljudstvo, ki šole vzdržuje.

POLICA.

Pretečeni petek smo slovesno pripeljali iz Ljubljane k srednjemu še dva nova bronasta zvonova, večjega in manjšega. Čim teje smo jih kupili, tem večje veselje je bilo za nas, ko so po dolgem času v soboto opoldne že potrkavali. Večjega smo potegnili v 10 minutah, manjšega še prej. Glasovi ljudem zelo ugajajo. Pojejo v kvart sekst akordu. V celi šmarnski dekaniji in še daleč na okoli se Poličani najbolj postavimo, ker imamo do sedaj samo mi tri bronaste zvonove. Čast poštvovalnim župljanom!

Prstan kraljice iz Sabe.

Angleški spisal Rider Haggard. — Poslovenil Franc Poljanec.

»In kaj je rekel na to. Jafet?«

»Zdi se mi, da je delal. da bo Harmak prišel v Mur in obračunal z Abati, tuji možje naj bi bili pa modri in bežali hitro in daleč. To je vse, kar sem razumel; več me nikar ne izprašuj, v to jamo ne grem več, če me napraviš za princa.«

»Nani je vplivalo to, kar so nam Barungovi poslanci rekli,« je Oliver brezbržno dejal, »in ni čuda, ta kraj je že tak, da bi vsakdo kaj lahko duhove videl. Povedal bom to Makedi, to jo bo zabavalo.«

»Jaz bi ne, če bi bil na vašem mestu,« sem odvrnil, »zakaj to ni kdovekako vesela šala, morebiti se pa ona tudi duhov boji. Pa je tudi,« in pokazal sem na uro, ki je ležala na mizi poleg baterij, »samo še pet minut do desetih.«

O, teh zadnjih pet minut! Zdele so se mi kot stoletja. Vse, kar sem mogel storiti, je bilo to, da sem zapičil oči v uro. Nien sekundni kazalec je v mišotajoti luči — tako se je zdelo moji razburjeni domisljaji — ogromno zraziel in skakal z ene strani sobe na drugo.

Orme je začel glasno šteti:

»Ena, dve, tri, štiri, pet — zdaj!« in tisti hip je pritisnil najprej na gumb ene baterije, nato na drugo. Preden je pritisnil na levi gumb, sem začutil, da je živa skala pod nami vstala — nobena druga beseda ne popiše tega gibanja. Veliki povprečni kamen, ki je tehtal nekaj ton¹ in je bil poprek položen nad ozka

¹ tona je tisoč kil.

vrata naše sobe, se je sam preselil in prav prijazno padel v vhod, ki ga je popolnoma zadelal.

Malo proč so padle tudi druge skale z velikim ropotom in — ne vem kako — sem bil na tleh, ker stol se mi je izpodmaknil. Nato je sledilo zadušeno, strašno rivenje, ž njim pa završal veter, ki je potegnil od strani, odkoder veter nikdar prej ni vlekel od začetka sveta, ki se je z grozotnim tolenjem iztožilo v tisočero oddelkih podzemeljskega mesta in obmolknilo. Ko je vse to šlo mimo nas, so nam luči ugasnile. Nazadnje, gotovo pet minut kasneje — bi dejal — smo začutili zamolkel udarec, kakor da je neka ogromna teža daleč proč padla na zemljo.

Potem je bilo pa vse kot prej: bila je sama tema in brezdušen mir.

»Dobro, končano je!« je rekel Oliver s čudnim glasom, ki je čudno slabotno in kot iz daleč donel v tej gosti temi.

»Vse je končano, dobro ali slabo. Ne bilo bi se mi treba bati. Ze prva baterija je bila dovolj močna, čutil sem, da se je podkon razletel, ko sem pritisnil na drugo. Rad bi vedel,« je nadaljeval, »kakšno škodo je napravila sfingi domala poldruha tona tega strašnega razstreliva. Po mojih računih bi ga bilo dovolj, da bi jo bilo razneslo, če bi bili mogli naboje bolj na široko razdeliti. Kako je zdaj, pa res ne vem. Lahko, da sem napravil samo luknjo skozi malikov trup, zlasti če ima luknje, da so po njih lahko odšli plini. Če poide po sreči, lahko kasneje kaj zvemo o tem. Prižgite užgalico, Adams, in naščite te svetilke. — Kako, kaj pa je to? Poslušajte!«

Od nekdaj je prihajala vrsta tenkih pokov: dasi so bili tako slabotni in medli, so vendar delali vtis, kakor da daleč neke streljajo s puškami. Krek, krek, krek! so se nadalevali miceri poki.

Potipal sem krog sebe, našel telefonsko slušalo in ga nastavil na uho. V hipu mi je bilo vse jasno.

Streljali so s puškami na onem koncu žic, telefon nam je pa poke sem pošiljal. Slabotno, toda jasno sem čul Higsovo visoki glas, ki je dejal:

»Poglejte narednik, tukač prihaja druga drhal!«

Kvik na je odgovoril:

»Streljajte nizko, profesor: za božjo voľo, streljajte nizko! Prazno imate, gospod. Hitro nabijte, nabijte! Tu je, tu imate zavoj nabojev. Ne streljajte prehitro! Joj, ta zloedi me je zadel, pa sem ga jaz tudi: nobene sulice ne bo več vršel.«

»Napadli so jih!« sem vzkliknil. »Kvik je ranjen. Zda pa Makeda vas kliče!«

»Oliver, pridí, Oliver! Jozvovi ljudje me napadajo! Hiti Oliver!«

Sledil je velik vrišč od kričanja, ki mu je odgovorilo več strelav. In prav, ko je zérabil slušalo iz moje roke, je žica onemela. Zastoni je klical po njej v smrtnem strahu. Vseeno, če bi bil klical luno.

»Žica je pretrgana,« je vzkliknil, treščil slušalo ob tla, zérabil svetilko, ki se jo je Jafetu pravkar posrečilo zopet užgati; »napreji, tam je morial!«

In šinil je proti vratom, da je zopet odletel od velikega kamna, s katerim so bila zadelana.

»Usmiljeni Bog,« je kričnil, »zaprti smo! Kako pridemo ven? Kako naj pridemo ven?«

In začel je begati okrog in okrog sobe in se je zaganjal v stene kot prestrašen maček. Trikrat se je zagnal, da bi splezal na vrh zidu zakaj ta prostor ni imel stropa, in vselej je padel vznak, bilo je previsoko, da bi mogel doseči. Zérabil sem ga okoli pasu in sem ga z vso močjo držal, dasi je bil po meni.

»Bodite mirni,« sem dejal, »ali se hočete abiti? Če boste mrtvi ali onemeli, ne boste va nobeno rabo. Dajte, da malo pomislim.«

Medtem je Jafet delal na svoj rovaš, zakaj tudi on je slišal tenke, zlokobne glasove, ki jih je dal telefon in uganil njih pomen. Najprej je tekel k ogromnemu poprečnemu kamnu, ki je zagvozil vrata in se vanj uprl. Bilo je zastoni: niti slon bi ga ne bil mogel premakniti. Nato je malo stopil nazaj, in ga skrbno osledoval.

»Mislim, da bi mogel nanj splezati, vrač,«

je dejal. »Pomačaj mi,« in migal mi je, naj primem drugi konec težke mize, ki so na njej stale baterije. Zvlekla sva jo k vratom. Ko je Oliver videl najin namen, je skočil na mizo. Jaz sem držal mizo, da se ne prevrne. Oliver se je pa po Jafetovem navodilu uprl z glavo ob kamen in napravil kozla — kakor smo delali šolarji — nani je splezal Jafet, in mu stopil na pleča. Ko se je stegnil, je dosegel vrh kamena. Posvetil sem mu, on pa je še z zobni poprijel za kamen in je v nekaj hipih bil vrh zidu, kakih dvajset čevljev od tal.

Naprej je šlo primeroma lahko. Jafet je vzel svojo plateno obleko, jo dvakrat ali trikrat zvezal in jo spustil do nas nizdol. S pomočjo te nenavadne vrvi sta tudi mene spravila na zid. Nato sva oba zvlekla gor Oliverja, ki se je brez besede zavijtel preko zidu in se spustil na oni strani na tla. Nato sem prišel jaz. Padel sem globoko in če bi me ne bil Oliver ujel, bi se bil gotovo poškodoval. Nazadnje se je zavijtel Jafet navzdol in je padel nalahno kot maček. Tudi svetilke je vršel dol, in v prihodnji minuti so bile naščane in hiteli smo po velikih jami.

»Pazita,« sem zavpil, »gotovo bo veliko porušenega kamena na poti.«

Seveda ga je bilo: stotine ton kamena je padlo iz stropa in nam zapiralo pot. Tudi cele stavbe podzemeljskega mesta so se podirle, pa smo nazadnje vendar dospeli do konca jame. Prestrašeni smo obstali: tu se je namreč puh razstrelbe ustavil in skale, ki jih je strašni puh valil pred seboj, so se tu nakopičile.

»Moj Bog! mislim, da smo zaprti!« je Oliver obupno vzkliknil.

Toda Jafet s svetilko v roki je skakal od sklada do sklada in nas je z vrha ruševin nenadoma poklical. Naj gremo za njim.

»Mislim, da je tu vendarle pot, čeprav zelo slaba, gospodje,« je dejal in pokazal na zobato odprtino, ki si jo je puh napravil. S težavo smo se stisnili skozi ozko luknjo v predurje velike jame. K sreči so se vrata v hodnik odpirala na ven in strašni zračni pritisk jih je vršel iz težkih kamenitih tečajev, jih razdrobil in vršel na tla.

Plezali smo preko njih in šli po hodniku z revolverji v rokah. Dospeli smo v slavnostno dvorano in jo našli prazno in temno. Odtod smo drli v malo predsobo, v kateri so gorele luči, in zagledali prizor, ki ga nikdar ne pozabim.

Spredaj je ležalo veliko mrtličev, vsi v kroju služabnikov princa Jozva. Med njimi na stolu je sedel Kvík. Bil je dobesedno videti razsekan na kosce. Puščica, ki se je nihče ni upal odstraniti, mu je tičala v rami: njegova glava, ki mu jo je izmivala Makeda, je bila — ne, ne! ne bom popisal strašnih ran!

Blizu njega je slonel na zidu Higgs, ki je tudi krvavel in bil očitno popolnoma obnemogel. Zadal, poleg Makede, so stale dve ali tri niene dvoranice, vile roke in jokale. Vzpričo tega grozotnega prizora smo nenadoma obstali. Nihče ni izpregovoril besede, zakaj vzelo nam je moč govora.

Umirajoči Kvík je odprl oči, dvignil roko, ki jo je bil meč globoko vsekali, proti čelu, kakor da ga hoče zasenčiti pred lučjo, — ah, kako lahko si predočim ta srčni gib — in nas je izpod tega senčnika nekaj časa gledal. Nato je vstal s stola, se doteknil vratu, da pokaže, da ne more govoriti, pozdravil Ormeja, se obrnil in pokazal proti Makedi, in z zmagoslavim nasmehom se je zérudil in — umrl.

Tak je bil plemeniti konec narednika Kvika.

Kar se je zgodilo nadalje, ni lahko popisati, zakaj vse se je mešalo, pa mi je tudi groza in strah spomin na to omotil. Spominjam se, da sta si Makeda in Orme pred vsemi padla v roke. Spominjam se, da se je dvignila na nien poseben kraljevski način, pokazala Kvikovo truplo in dejala:

»Tu leži mož, ki nam je pokazal, kako treba umreti. Ta tvoj rofak je bil junak, o Oliver, in ti ohrani njegov spomin v časti, zakaj rešil me je huišča, kot je smrt.«

»Kaj se je zgodilo?« je prašal Orme Higgsa.

»Samo tole,« je odvrnil.

»Prišla sva srečno sem, kakor sem vam pavela po žici. Nato je govorila Makeda doli čaga z vami, dokler niste odgovorili in rekli,

da morate govoriti z Jafetom. Točno ob desetih smo zaslišali pok razstrelbe. Ko sme se potem pripravljali, da odidem gledat, kaj se je zgodilo, je prišel Jozva sam, naznanil, da je mlak Harmak razdejan, in zahteval, da odide Hči Kraljeva iz državnih razlogov ž njim v njegov grad. Odklonila je: ko pa je on le še sitnaril, sem ga na svojo odgovornost vršel odtod. Odsel je, in več ga nismo videli. Toda v malo minutah je završal roj puščic po hodaiku, za njimi pa se usula drhal, ki je kričala: Smrt nejevernikom, rešite Rožol!

Začela sva torej streljati in jih preceščen kup popokala. Toda Kvík je dobil puščico skozi ramo. Trikrat so navalili in trikrat sva jih zapodila. Nazadnje nama je pošlo strelivo in ostali so nama samo revolverji, ki sva jih v nje prožila. Za hip so obstali, pa so se zopet zadrevili naprej in zdelo se je, da bo vsega konec.

Nato je Kvík podivjal. Pograbil je meč nekčega Abata, stekel za njimi in tulil kot bik. Bili so po niem in ga suvali, toda konec je bil ta, da jih je pregnal prav iz hodnika, jaz pa sem šel za njim in streljal za njimi.

Kar je teh razbojnikov ostalo, so se zabarikadirali, narednik pa se je zérudil. Z ženskami smo ga prenesli sem, toda nobene besede ni več izpregovoril nazadnje ste se pa vi vrnili. Zda je odsel. Bog mu dai svoj pokoj, zakaj, če je bil kdaj kak junak na svetu, je bil krščen za Samuela Kvika!

In profesor se je obrnil vstran, potisnil očala na čelo, si narobe z roko obrisal oči.

Z bridkosti, tako grenko, da je ni moč opisati smo dvignili truplo olemenitega Kvika, ga prenesli v zasebno stanovanje Makedino, ga položili na nieno lastno posteljo: zahtevala je namreč, da moža, ki je umrl zato, da je njo obranil, ne smemo nikamor drugam položiti.

Tja, torej, na dišeče blazine in svilene odeje smo položili svoje breme, v delu izmučene roke smo mu sklenili na prsih, kot da moli, in drug za drugim smo se poslovili od tega zvestega in odkritega moža, čigar obraza nismo nikdar več videli — Pravi umrl je, kot je živel — izpolnjuječ svojo dolžnost in v boju. Bodí mir njegovi časti vredni duši!

»Prijeteli,« je dejala Makeda, ko sem obvezal Higsove rane, ki na srečo niso bile nevarne, »prijeteli, ni varno ostajati tu. Mojemu stricu se je zarota za zdaj ponesrečila: mislim pa, da se bo kmalu vrnil s tisoči za svojimi hrbtom in potem —.«

»Kaj nameravaš?« jo je prašal Oliver, ki je stal ob njeni strani. Bežati iz Mure?«

»Kaj naj bežimo,« je odvrnila, »ko sotesko varujejo Jozvovi pristaši, zunaj pa čakajo Fungí. Abati vas prijatelji moji, sovražijo. In zda, ko ste svojo nalogo izvršili, mislim, vas bodo umorili, če vas bodo mogli. Joj, joj! Da sem vas morala pripeljati v to hinavsko in ne-hvaležno deželo,« in začela je jokati, mi pa smo brez moči strmeli drug v drugega.

Jafet je ves ta čas čepel na tleh, se sibal sem in tja in po svoji vzhodni navadi obkrožaval Kvika, ki ga je ljubil, tedaj pa je vstal, šel proti Hčeri Kraljevi in padel pred njo na tla.

»O Valda Nagasta,« je dejal, »poslušaj besede svojega služabnika. Samo tri milje odtod blizu vhoda v sotesko tabori pol sto mož mojega lastnega rodu; gorjanci so, ki sovražijo Jozvo in njegove privržence. K njim beži, o Valda Nagasta, oni se bodo oprijeli tebe in poslušali mene, ki si me naredila za njih poglavaria. Pozneje lahko storiš, kar se ti zdi najbolj modro.«

Dragečnost vsake hiše je lekarn. Fellerja prijetno dišeči »Elsasfluid«, ki je najboljša sredstvo za drgnjenje hrbita, rok, nog in celega telesa, kot kosmetikum za negovanje zob, zobnega mesa, ust, glave itd. Je močnejši in boljši kot Franc. žganje. S dvojn. steklenice ali 1 špec. steklenice z zamotom in poštno pošlje za 72 K: Eugen V. Feller, Stubica donja, Elsatrg 16, Hrvatsko.

GAZELA-milo
GAZELA-milo
GAZELA-milo
GAZELA-milo

se peni, kakor najboljša toaletno milo; je visokoprocenčno in je zato štedljivo v porabi; je popolnoma neutralno, torej ne škoduje perilu; je v ceni brez konkurenca.

Poroč. prstani
Double verižice
Stenske ure
Budilke
Ženske ure
Uhani
Najstarejša trgovina ur, zlatnine in
srebrnine **F. ČUDEN**
LIUBLJANA 22, Preravnova 1
Zahtevajte ponudbel

MASTIN primeša) v krmo, angleški krmilni prašek za živino, po pošti 5 zamotkov po 1,5 kg za 23 Din. Glasom ukaza dež. vlade v Ljubljani smejo prodajati Mastin lekar-nari, trgovci, kramarji, kmetijske in konsumne zadruge. — Dalje od teh zahtevajte:

SLADIN hrana za dojenčke, za otroke. Krepek za jutrek za odrasle, daje bolnikom kri, moč, zdravje. Z njegovo uporabo se prihrani mleka in sladkorja. To dokazuje na tisoče zahvalnih pism. Po pošti 5 zamotkov po 1, kg 40 Din.

GARJE kraste, lase odstranjuje pri človeku in živalih Naftol-mazilo, ki je brez duha in ne maže perila. — 1 lonček za eno osebo po pošti 5 Din. pri

TRNKOCI, lekarna, Ljubljana, Slovenija SHS.

Pohištvo in tapetniška delavnica

spalne in jedilne sobe, pisarniške opreme, fotelje, klubske garniture, medroce, kuhinjske opreme, težne postelje, velike in otroške, vsake vrste, po nizki dnevni ceni priporočata **BRATA SEVER**, Ljubljana (Kolizej), Gosposvetska cesta 13.

KOSTANJEV LES

proste vagon in večje množine v gozdu, kupi
J. POGACNIK, Ljubljana, Dalmatinova ulica št. 1,
I. nadstr. Posredovalci se dobro plačajo. 150

Tisoči ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že
25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafluid“

kot **kosmetikum** za negovanje zob, zobnega mesa, glave, kot dodatek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičn., čistega, osvježujočega delovanja najboljšega učinka. Ravnotako je priljubljen kot krepko, blago delujoče in **vrlo prijetno sredstvo za drgnjenje** hrbta, rok, nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči kot Francosko žganje in najbolje sredstvo te vrste. Tisoče priznanj! Z zamotom in poštnino za vsakega: 3 dvojnat ali 1 specijalna steklenica . . . 78 K.

Za prodajalce:

12 dvojn. ali 4 spec. steklenice	300 K.
24 " " 8 " " " " " " " " " "	570 K.
36 " " 12 " " " " " " " " " "	800 K.

poštne prosto na Vašo pošto. Kdor pošlje denar naprej, dobi še popust v naravi.

Dobl se tudi: Eliza obilz za kurja očesa 8 in 12 K; Eliza mentolni črtnik 16 K; Eliza posipalni prašek 12 K; pralno Eliza ribje olje 80 K; Eliza voda za usta 48 K; Eliza voda kolonska 60 K; Eliza šumski miris 6 K; Glycerin 16 in 60 K; Lysol, Lysolform 48 K; kinečni čaj 4 K; Eliza mrčesni prašek 20 K; trup za podgane in miši po 16 in 20 K.

Eugen V. Feller, lekarnar
Stubica donja, Elsatrg 16. Hrvatsko.

Mlinarji! Denar, nevoljo in **Mlinarji!**
jezo si prihranite,
če kupite mlinska sita dobra,
prava in trpejna, katera razpošilja volnena, šidana
in žimnata, kakor tudi rjave in belo kontenine.
samo prvo- **J Dolinar,** samo prvo-
vrstno robo **Svetje - Medvode,** vrstno robo
Znižane cene! Znižane cene!

Kupim SREBRNE KRONE
in jih dobro plačam. — J. POLŠE, Ljubljana,
Rožna dolina štey. 106. 149a

Trgovskega učenca iz poštna
hiše
sprejme JOSIP FARKAŠ, trgovina z mešanim bla-
gom, SV. JURIJ ob Ščavnici. 153a

Ustanovljeno
1869

Novosti

**Ustanovljeno
1869**

najdete veliko zalogo pri nakupu

manufakturnega blaga

za moške in ženske obleke, perilnega blaga, šifona, najboljše vrste
cefirja za bluže in srajce, novosti v rutah, kakor tudi vse drugo v
to stroki spadajoče blago, pri občno znani solidni trdki

R. MIKLAUC.

manufakturna trgovina Pri škofu
Ljubljana, Lingerjeva ulica, Medarska ulica, Pred škofijo.

Projekte kakor tudi Izvršitev

vodnih naprav

za izkoriščanje vodnih sil po najmodernejših principih na podlagi 25 letnih izkušenj v predmetni stroki

„SLOGRAD“

slovenska gradbena in industr. d. d.
LJUBLJANA,

tehnična pisarna v tovarni Keršič, Spod.
Šiška. — Telefon interurban števil. 180.

Splošno znana manufakturna trgovina

Logar & Kalan v Kranju

se je preselila

v svojo hišo na Glavni trg šte. 117
(prej drogerija Šinkovec)

Priporoča se cenjenemu občinstvu v nadaljni obisk, zagotavljajoč znižane cene, ker ne bo ogromnih stroškov najemnine.

**Najboljše in najtrpežnejše
manufakt. blago kupite pri**

Oblačilnici za Slovenijo v Ljubljani

Oglejte si naše skladišče!
Problema na drobno je v
Ljubljani, Stritarjeva ul. 5.
Glavno skladišče je v Kresiji
(vhod iz Lingarjeve ul. 1/1).

Zadružno podjetje! - Svoji k svojim!